

paa den anden Maade, men jeg maa sige, at en saadan Manøvre er meget farlig for den Valglov, vi har. Det ærede 10de Medlem for Hovedstaden sagde, at det var meget mod de Radikales og Socialdemokraternes Ønske, at der blev opretholdt en Særstilling i Skive, men Resultatet blev i hvert Fald sikkert *efter* deres Ønske, idet de derved fik et Mandet mere, end de ellers vilde have faaet. Da der i Foraaet førtes en Kamp om, hvorvidt Ministeriet skulde blive eller gaa, og der i hvert Fald var stor Sandsynlighed for, at der skulde være Valg, blev det fortalt mig — jeg har ikke læst det selv —, at der i „Social-Demokraten“ her i Byen stod, at man kunde benytte den Ordning at dele Socialdemokraterne i to Grupper, en Gruppe bestaaende af dem, som var sikre paa at blive valgt, og en anden bestaaende af dem, der ikke var sikre derpaa, thi ved at have disse to adskilte Grupper vilde man — paa uretmæssig Maaade — kunne skaffe sig en hel Del Tillægsmandater. Om dette nu har staaet i Bladet eller ikke, tør jeg ikke sige med Sikkerhed, men sikkert er det, at i en given Situation kan man fuldstændig radbrække Valglovens Principper ved en Ordning af den Art, og der er ikke i det foreliggende Forslag gjort Forsøg paa at sikre imod sligt. Man har i Bemærkningerne brugt en ganske almindelig Vending om, at man ikke kan antage, at man vil gøre noget i den Retning, men det er dog ingenlunde tilstrækkelig Sikkerhed for, at man ikke gør det. Her ligger, synes det mig, en overordentlig stor Fare, og bliver den Fare ikke fjernet, forekommer det mig, at hele Valgordningen er uheldig.

Jeg vil ogsaa mene, at den Afgørelse er uheldig, som blev truffet her i Tinget i Sommeren 1918, og som gaar ud paa, at Gyldigheden af Tillægsmandaterne ikke kan anerkendes, før mulige Omvalg som Følge af, at der kommer Klage over et Valg et eller andet Sted, er foretaget. Dette vil, efterhaanden som Tillægsmandaternes Antal stiger, kunne medføre, at en hel Del af de valgte Repræsentanter i Maaneder ikke faar deres Valg godkendt og i Virkeligheden ikke har nogen Indflydelse paa Rigsdagsarbejdet. Jeg vilde tro, at ogsaa denne Mangel bør rettes.

Spørger man nu, om den Valgordning, som vil blive en Følge af Vedtagelsen af Afsnit B, vil fjerne Sandsynligheden for, at det vil kunne interessere at lave Alliancer, tror jeg, dette Spørgsmaal maa besvares benægtende. Efter en Sandsynlighedsberegning, hvortil jeg benytter Tallene fra sidste Valg, vil efter Forslag B Venstre ved Kredsvalg faa 49 Mandater, medens der efter rent Forholdstal kun vilde tilkomme dem 46. Det vil altsaa sige, at de i første Omgang faar 3 Mandater mere, end der tilkommer dem. Allerede dette er i og for sig meget uheldigt, idet Følgen deraf meget let vil kunne blive, at en Blok, bagved hvilken der ikke staar et Flertal af Vælgere, vil kunne faa et Flertal af Mandater. Men det betyder ogsaa noget mere. Det opfordrer nemlig i stærk Grad til Alliancer, idet det er givet, at for ethvert Parti, som er saaledes stillet, at det i første Omgang kan antages at faa saa mange Mandater, som der overhovedet kan tilkomme det, er alle de Stemmer, der afgives udenfor disse Kredse, ganske spildte. I Horsens er f. Eks. de 1 000 Stemmer, der under disse Forhold afgives paa en Venstremand, fuldkommen spildte. Og jeg vil mene, at en Valglov, som er af den Art, at man med Sikkerhed tør sige, at det ingenlunde er usandsynligt — vide noget kan man jo aldrig om sligt, der ligger ude i Fremtiden —, at et enkelt Parti allerede i første Omgang faar mere, end der tilkommer det, en saadan Valglov er ikke heldig. Selvfølgelig kan man gaa den Vej, ubegrænset at forøge Rigsdagsmændenes Antal, men mange Grunde vil sikkert tale derimod, og jeg betragter altsaa dette Forhold som et stort Minus ved den Konstruktion, Ministeriet har givet Valgloven.

Endnu vil jeg kun sige et Par Ord om Valgloven, forsaavidt den vedrører Landstinget; derom er der ikke talt et Ord endnu. De Valgbestemmelser, vi har for Landstinget, trænger i Virkeligheden ogsaa i høj Grad til at blive revideret, forsaavidt man med Sikkerhed skal kunne antage, at der bliver valgt et Antal Landstingsmedlemmer, som svarer til det Antal Valgmænd, der staar bag deres Partier. For mit eget Partis Vedkommende var Forholdet det ved det sidste Valg, at Gruppen,